

Sommarhalvåret är återvändarnas, festivalernas och de mer eller mindre lyckade konstprojektens tid. Årets stora konsthändelse i Luleå utgörs av Luleå Sommarbiennial. Konstnärsgruppen Kilen, som sedan tidigare brukar visa sig bland snödrivorna på Gultzaudden där de arrangerar snöskulpturevenemang, har sedan några år också arrangerat skulptursymposier under sommaren. Jag har tidigare tyckt att det har varit lite så och så med den konstnärliga halten i de arbeten som producerats under framförallt vinterarrangemangen. Att det oaktat titulaturer, professorn den och den, oändliga meritlistor och deltagare ända från Långtbortistan, så har inte den konstnärliga kvaliteten stått i proportion till de marknadsförda utfästelserna.

Icke så denna gång! Luleå Sommarbiennial är som helhet närmast att betrakta som en konstnärlig succé. Naturligtvis finns det bland de trettiofå deltagande konstnärerna arbeten som inte riktigt når ända fram, men helhetsintrycket lyfter även dessa. Det är ett varierat utbud som möter betraktaren, presenterat på fyra olika arenor i innerstan. Konstens Hus visar en mångfald av verk, platsspecifika installationer, objekt, databearbetade foton, broderier, video, skulptur, teckning och måleri. Slovenska Miranda Rumina dominerar högdelen med databearbetade bilder av slovenska kändisar. Skärpan och ytverkan tillsammans med de fetischistiska attributen ger en djupare innebörd åt porträtten. I hennes bilder ges en ny till synes oändlig förlängning åt fotografiets konstnärliga möjligheter. I lågdelen får vi bland annat ta del av en maskrosfamiljs pekuniära bekymmer i en sanslöst underhållande videoinstallation med vidhängande foton av Gillian Steel från Skottland. Christa Maiwald, USA, har inrett ett sovrum med broderier på längden och tvären också här tycks familjen ha en central roll i gestaltningen, ett institutionaliserat tema inom den amerikanska populärkulturen. Postkolonialismen och etnicismen, dagens mantra inom den samtida konsten, får också ett uttryck i ett av de svenska bidragen, nämligen Sirous Namazis verk Periferi, ett verk utlokalisat från Moderna museet. Det består av en plåtbalkong, design allmännyttan, som försetts med en parabolantenn som en livlina till ett tänkt hemland. Vår svenske kryptorasist markerar samma längtan efter något igenkännbart med en svensk flagga på sin plåtholk.

På övre planet imponerar de finska bidragen med en avskalad renhet och en materialkänsla utöver det vanliga. Jaakko Pernus arbeten bygger vidare på en nordisk trätradition som förenar hantverkskicklighet med ett ljus och öppet konstnärligt uttryck. Anni Rapinoja, som vi såg redan 1987 i den första Nordkalottsalongen på Arcus här i Luleå, tar andan ur en med sina fantastiska pälsar gjorda av frövippona från gräs. I ett hörn har kanadensaren Ryszard Litwiniuk gjort ett starkt påtagligt rums perspektiv ur en enda linje. Ett fyndigt illusionsnummer som på något sätt illustrerar en väsentlig aspekt av konsten, den visuella leken och vår varseblivning som fyller den med innehåll.

I Norrbottens museum har Hideaki Sasaki gjort en stillsam närmast sakral ljusinstallation kallad "Lyssna till vattendropparna". Man inte bara lyssnar utan kan även se deras verkan på en vattenyta projicerad mot väggen. Sannerligen ett rum för kontemplation. Det finns något sympatiskt i hans förhållningssätt till det enkla. Lite av samma välvilja återfinns vi i museiparken i Kerstin Hedströms verk "Fredad plats" eller i tysken Benoit Tremsals "Markrörelse". Det kanske inte är så originella idéer men de är väl genomförda och det är alltid ett plus i kanten.

På Gultzaudden har en rektangulär bit av himlen störtat ner i backen. Det är en av fransmannens Denis Malbos "Ett hundra uppsatta himlar", ett projekt som sägs ska omfatta hundra bitar av himlen spridda över hela jorden. Jag vet inte vilken av de hundra som har hamnat i Luleå, men jag kan tänka mig hur det borde kännas när han gör sin säg åttiosjunde. Det borde kännas mindre utvecklande och nyskapande än upprepande. Det blir lite postorderverksamhet över företaget ungefär som Sigurdur Gudmundssons artefakter som också visas på Konstens Hus. Att de är med blir lite moraliskt dubiöst i sammanhanget

eftersom hans gallerist Stefan Andersson ingått i juryn för biennalen. Sådana kopplingar borde självklart undvikas för framtiden. Annars har juryn gjort ett bra arbete. En annan bidragande orsak till den konstnärliga kvaliteten är tvivelsutan att Kilen betalar konstnärerna för deras arbetsinsatser. Det gör att fler kvalificerade konstnärer visar intresse för deltagande. Ett simpelt faktum som fler konstevenemangsarrangörer borde ta till sig av!

Bertil Sundstedt